

■ Burçak ÜNAL¹

GİRİŞ

Suçun nedenini açıklamak ve kontrol altına almak suç uzmanlarının yıllardır üzerinde konuştuğu en önemli iki başlıktır. Fakat, bu başlıkları tam olarak açıklayamamışken suçun teknoloji ve değişen dünya ile beraber yeni boyutlar kazanarak ve güçlenerek karşımıza çıktığını görmekteyiz. Kriminologlar çeşitli teoriler kullanarak kriminal davranışların kökenini tespit etmeye ve bu tespitler ışığında suçluya en kısa yoldan ulaşmaya çalışırlar. Bu esnada en yaygın olarak kullanılan çağımızın gereklerinden biride teknolojidir. Teknolojik gelişmeler suç çözümü uzmanlarına hız kazandırırken diğer taraftan suçu işleyenlere de hız kazandırır. Bu sebeple siber güvenlik adalet sistemi için en önemli gerekliliklerden biri olmuştur.

ADLİ DELİL VERİTABANLARI VE KULLANIM ALANLARI

Herhangi bir suçun gerçekleşmesinin ardından adli delil veritabanları; bilgisayarlar, mobil cihazlar, uzak depolama cihazlarından elde edilen veriler ve/veya DNA, balistik, parmak izi gibi deliller ile birlikte kolluk kuvvetlerinin belirli bir suçun belirli bir şüphelisi ile diğer faili meçhul suçlar arasında bağlantılar kurmasına veya bir soruşturmanın erken aşamalarında potansiyel şüphelileri belirlemeye destek sağlamaktadırlar. Bu veritabanları; DNA, parmak izi, iz delilleri, balistik raporlar ve tüm elektronik deliller (e-posta, kısa mesajlar, anlık mesajlar, sosyal medya gönderileri, sabit sürücülerden çıkarılan dosyalar ve belgeler, elektronik finansal işlemler, ses dosyaları ve video dosyaları v.b.) dünya genelinde etkin olarak kullanılan bilimsel delillerdir

¹ Colorado State University BS- Criminal Justice and Law Enforcement Administration, burcak.unal@csuglobal.edu

KAYNAKLAR

1. Shurson J, Data protection and law enforcement access to digital evidence: resolving the reciprocal conflicts between EU and US law, *International Journal of Law and Information Technology*, Volume 28, Issue 2, Summer 2020, Pages 167–184, <https://doi.org/10.1093/ijlit/aaaa011>
2. Gardner RM, Krouskup D. *Practical crime scene processing and investigation*. Boca Raton: CRC Press; 2021
3. National Research Council (US) Committee on DNA Technology in Forensic Science. *DNA Technology in Forensic Science*. Washington (DC): National Academies Press (US); 1992. 5, Forensic DNA Databanks and Privacy of Information.
4. Jakovski Z, Ajanovska RJ, Stankov A, Poposka V, Bitoljanu N, Belakaposka V. The power of forensic DNA data bases in solving crime cases. *Forensic Science International: Genetics Supplement Series*. 2017 Dec;6:e275–6.
5. Rodríguez Rafael GD, Molina Granja F. The preservation of digital evidence and its admissibility in the court. *International Journal of Electronic Security and Digital Forensics*. 2017;9(1):1.
6. Dedrickson K, Universal DNA databases: a way to improve privacy?, *Journal of Law and the Biosciences*, Volume 4, Issue 3, December 2017, Pages 637–647, <https://doi.org/10.1093/jlb/lx041>
7. Gamero JJ, Romero JL, Peralta JL, Corte-Real F, Vide MC, Gamero LucasJJ. DNA technology application procedures in forensic practice: social and ethical conditioning II. *International Congress Series*. 2004 Apr;1261:571–3.
8. Machado H., & Silva S. “Would you accept having your DNA profile inserted in the National Forensic DNA database? Why?” Results of a questionnaire applied in Portugal. *Forensic Science International: Genetics*, 2014, 8(1), 132-136.
9. Kim J, Mammo D, Siegel MB, Katsanis SH. Policy implications for familial searching. *Investigative Genetics* [Internet]. 2011 Nov 1 [cited 2020 May 5];2:22. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3253037/>
10. Wickenheiser RA. Forensic genealogy, bioethics and the Golden State Killer case. *Forensic Sci Int Synerg*. 2019;1:114-25.
11. Ram N, Guerrini CJ, McGuire AL. Genealogy databases and the future of criminal investigation. *Science* [Internet]. 2018 Jun 7 [cited 2019 Nov 12];360(6393):1078–9. Available from: <https://science.sciencemag.org/content/360/6393/1078>
12. Team SE. Familial DNA as a method of identifying serial killers [Internet]. *SciU*. 2022 [cited 2023 Apr 6]. Available from: <https://blogs.iu.edu/sciu/2022/04/30/familial-dna-archival/#:~:text=Familial%20DNA%20testing%20has%20traditionally>
13. Berkman BE, Miller WK, Grady C. Is It Ethical to Use Genealogy Data to Solve Crimes. *Ann Intern Med*. 2018 Sep 4;169(5):333-4.
14. Oosthuizen T, Howes LM. The development of forensic DNA analysis: New debates on the issue of fundamental human rights. *Forensic Science International: Genetics* [Internet]. 2022 Jan 1 [cited 2021 Nov 14];56:102606. Available from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1872497321001435>
15. Fernandez HK. Genetic Privacy, Abandonment, and DNA Dragnets: Is Fourth Amendment Jurisprudence Adequate? *Hastings Center Report*. 2005;35(1):21–3.
16. Rothstein, M. A., & Talbott, M. K. (2006). The expanding use of DNA in law enforcement: what role for privacy?. *Journal of Law, Medicine & Ethics*, 34(2), 153-164.
17. McIntyre, JA ve Castaner, J. (2004). Kanfosamid hidroklorür-Onkolitik-DNA alkileyici ilaç. *Geleğin ilaçları* , 29 , 985-991.